

S. Sayısı : 54

Adapazarı Türk ticaret bankasının tezyid olunan sermayesine Hazinenin iştiraki hakkında kanun lâyihası ve İktisad, Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/1117)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı 6/3065

6-XI-1934

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Adapazarı Türk ticaret bankası sermayesine Hazinece iştirak edilmesi hakkında Maliye vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 31-X-934 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı mucibe

Mevduat sahiplerinin birdenbire ve toplu bir surette paralarını çekmeleri üzerine sıkıntıya düşen Adapazarı Türk Ticaret bankasının vaziyeti ve bu suretle memleket iktisadiyatında yer tutmuş olan bir kredi müessesesinin yıkılması neticesinde Millî tasarruf hareketinin dışarı olacağı sarsıntı ve aynı zamanda diğer Millî bankalarımıza yapacağı fena tesir nazarı itibare alınarak mezkûr bankanın kuvvetli bir yardımla bu sıkışık vaziyetten kurtarılması lüzumlu görülmüş ve bu sebeble ittihaz edilen tedbirler meyanında Millî bankaların ve Hazinenin iştirakile bu banka sermayesinin (bir milyon lira) tezyidi takarrür eylemiştir.

Böylece halkımızın Millî bankalara karşı inkişaf etmekte olan itimadı ve tasarruf fikri takviye ve Millî sermayenin emniyet ve muhafazası temin edilmiş olduğundan bu maksatla Hazinenin hisse iştiraki olan (iki yüz elli bin) lira hakkında merbut kanun lâyihası hazırlanmıştır.

İktisad encümeni mazbatası

T. B. M. M .

İktisad encümeni

Karar No. 10

Esas No. 1/1117

Yüksek Reislığe

Adapazarı Türk ticaret bankasının tezyid olunan sermayesine Hazinenin iştiraki hakkında Başvekâletten gönderilip encümenimize havale edilen kanun lâyihası Maliye vekâleti Nakid işleri müdürü de hazır olduğu halde tetkik ve müza-

kere olundu.

Verilen izahata nazaran bu müessese ilk teşekkülünden itibaren son senelere kadar az çok iyi denilecek bir şekilde gelişmiş ve millî müesseseler arasında yine en çok tutunan bir teşekkül

mahiyetini muhafaza etmiş ise de son buhranlı senelerin hususiyetlerini nazarı dikkate alarak Bankacılığın icab ettirdiği teknik çalışma tarzına intibak kabiliyetinde bulunmadığından vaziyeti sarsılmağa başlamıştır. Bu vaziyeti vaktinde gören Hükümetimiz bankanın umumî vaziyetini tetkik etmiş ve bu müessesenin sermayesini bir milyon lira tezyid etmek ve bu tezyid edilecek sermayeye millî müesseselerle beraber iştirak etmek suretile kurtarılabilir imkânı olduğunu görmüştür.

Yerinde ve zamanında yapılan bir yardımla millî bir müessesenin kurtarılmasını istihdaf eden bu lâyihayı encümenimiz çok yerinde ve faydalı bularak aynen kabul etmiş aynı zamanda ileride

yine böyle bir vaziyete düşmemesi için mezkûr müessesenin kuruluş ve işleyiş ve murakabe şekillerinin teknik esaslara göre tanzim ve tetkikine çalışılması mütaleasını ilâveyi faydalı bulmuştur.

Havalesi mucibince Maliye ve Bütçe encümenlerine verilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

İktisat E. Reisi Na.	M. M.	Kâ.
Şebîn Karahisar		Afyon Karahisar
İsmail		Akosman
Aza	Aza	Aza
Bursa	Gümüşane	Bursa
Dr. R. Ferid	Edîb Servet	Rüştü
Aza	Aza	Aza
İzmir	İstanbul	Ankara
M. Sadettin	Alâettin Cemil Topcubaşı	Eşref

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

3 - XII - 1934

Karar No. 18

Esas No. 1/1117

T. B. M. M. Reisliğine

Adapazarı Türk ticaret bankasının sermayesinin arttırılmasına Hazinesinin de iştiraki hakkında Başvekâletten gönderilip İktisad encümenince müzakereden sonra encümenimize havale olunan kanun lâyihası Maliye vekili Fuadın huzur ile tetkik ve müzakere olundu:

Hükümetin ve İktisad encümenininin mucib sebepleriyle Maliye vekilinin encümende verdiği izahlar üzerine Hazinesinin bankaya iştiraki esas itibarile tasvib edilmiştir. maddelerin müzakeresinde daima hususî sebeplerle satın alınan eshamın böyle bir mevzuda ve mutlak bir şekilde satışına salâhiyet verilmesi doğru görül-

mediğinden ve esasen buna da zaruret olmadığından maddeden bu kelime çıkarılmıştır. Diğer maddeler aynen kabul edilmiştir.

Reisliğe sunulur.

Maliye En. Reisi	M. M.	Kâ.
Gümüşane	İsparta	Aydm
H. T. Ataç	Kemal Ünal	Adnan
Aza	Aza	Aza
Kastamonu	İzmir	Urfa
Refik	Kâmil Dursun	Behçet
Aza	Aza	Aza
İstanbul	Diyarbakir	
Hamdi Gürsoy	Zülfü	

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

15 - XII - 1934

Bütçe encümeni

M. No. 43

Esas No. 1/1117

Yüksek Reisliğe

Adapazarı Türk ticaret bankası sermayesi- ne Hazinece iştirak edilmesine dair olup Başve-

kâletin 6 - XI - 1934 tarihli ve 6/3065 sayılı tezerkesile gönderilen kanun lâyihası İktisad ve Maliye encümenlerinin bu işe dair olan mazbataları, Maliye ve İktisad vekilleri hazır olduğu halde okundu ve konuşuldu :

Son zamanlarda sıkıntılı bir vaziyete düştüğü anlaşılan Adapazarı Türk ticaret bankasının hususî bir yardımla bu vaziyetten kurtarılması, memleketin iktisadiyatında yer tutmuş olan bir kredi müessesesinin yaşamasını temin etmekle kalmayıp bu müessesenin yıkılması halinde diğer millî tasarruf hareketlerinin duçar olacağı sarsıntının ve aynı zamanda diğer millî bankalarımız üzerinde hâsıl edeceği fena tesirlerin de önü alınmış olacağı göz önüne alınarak Hükümetçe böyle bir yardıma ihtiyac görüldüğü hakkındaki izahat encümenimizce de tasvibe değer görülmüştür.

Bu bankanın sermayesini arttırmak maksadile millî bankaların ve Hazinesinin iştirakile verilecek olan bir milyon lira için hiç bir tehlike mevcut olmadığı, çünkü nizamnamenin de-

ğiştirilen beşinci maddesile sermayenin bu kısmı için bazı fark ve imtiyazlar kabul edilmiş olduğu ve bankanın bundan sonra daha iyi gelişebilmesi için icab eden bütün tedbirlerin alındığı İktisad vekilliminin izahatından anlaşılmış olmakla ismi geçen bankanın arttırılan bir milyon liralık sermayesine 250 bin lira ile Hazinesinin iştiraki encümenimizce de muvafık bulunmuş ve bu husustaki kanun lâyihasını olduğu gibi kabul etmiştir.

Müstacelen müzakeresi dileğiyle Umumî heyetin tasvibine konmak üzere Yüksek Reisliğe sunuldu.

Reis	Reis V.	M. M.
Burdur	Isparta	Bayazıt
M. Ş. Özkan	M. Ünsal	Ihsan
Kâtip		
Balkesir	Bursa	Çorum
Enver	Dr. G. Kagraman	Mustafa
Kayseri	Sivas	Sivas
A. Hilmi	Rasim	Remzi Çiner

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Adapazarı Türk ticaret bankasının tezyid olunan sermayesine Hazinesinin iştiraki hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Adapazarı Türk ticaret bankasının tezyid olunan bir milyon liralık sermayesine iki yüz elli bin lira ile Hazine namına iştirak etmeğe Maliye vekili mezdur.

MADDE 2 — Bu iki yüz elli bin lira Hazine de mevcut millî eşham ve tahvilât karşılık gösterilerek bulunacak kredilerle veya bu meblâğı karşılayacak miktarı satılmak suretile temin edilerek bir taraftan varidat bütçesinde hususî bir fasla irad diğer taraftan Maliye bütçesinde (Adapazarı Türk ticaret bankası sermayesine Hazinesinin hissesi iştiraki) namile açılacak bir fasla tahsisat kaydi suretile sarfolunur.

MADDE 3 — Bu kanun neşr tarihinden mu-teberdir.

MALİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Adapazarı Türk ticaret bankasının tezyid olunan sermayesine Hazinesinin iştiraki hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2 — Bu iki yüz elli bin lira Hazine de mevcut tahvilât karşılık gösterilerek bulunacak kredilerle veya bu meblâğı karşılayacak miktarı satılmak suretile temin edilerek bir taraftan varidat bütçesinde hususî bir fasla irad, diğer taraftan Maliye bütçesinde (Adapazarı Türk ticaret bankası sermayesine Hazinesinin hissesi iştiraki) namile açılacak bir fasla tahsisat kaydi suretile sarfolunur.

MADDE 3 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4 — Bu kanunun hükümlerini icra-ya Maliye vekili memurdur.

MADDE 4 — Aynen kabul edilmiştir.

31 - X - 1934

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>İsmet</i>	<i>Ş. Sarcoğlu</i>	<i>Zekâi</i>
Da. V.	Ha. V.	Ma.
<i>Ş Kaya</i>	<i>Dr. T. Rüşti</i>	<i>Fuat</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>Abidin</i>	<i>Ali</i>	<i>M. Celâl</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. Refik</i>	<i>Ali Rana</i>	<i>Muhlis</i>

